

УДК: 634.723.1

ВУЙКО А.М., магістрантка

ДІДКОВСЬКИЙ М., магістрант

КОЛОМІЄЦЬ А.І., магістрант

Науковий керівник – **ШУБЕНКО Л.А.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Lidiia.shubenko@btsau.edu.ua

ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ НАСАДЖЕНЬ ЧОРНОЇ СМОРОДИНИ ЗАЛЕЖНО ВІД МУЛЬЧУВАННЯ

Вирощування багаторічних ягідних культур передбачає постійну боротьбу із одно та багаторічними бур'янами. Використання мульчування є досить дієвим заходом для вирішення питання боротьби з бур'янами.

У дослідженні використовували мульчування ґрунту агроволокном і соломою з контрольним варіантом чорний пар. В результаті досліджень довели ефективність використання мульчі у прикущових смугах на насадженні чорної смородини. Найкращим варіантом було мульчування агроволокном, при якому відростало лише 1шт/2 бур'янів.

Ключові слова: смородина чорна, мульчування, чорний пар, агроволокно, солома, забур'яненість.

Однією з найважливіших екологічних проблем у садівництві – дефіцит вологи під час вегетаційного періоду. В останні роки у світі відбувається швидке підвищення середньої температури повітря разом із зниженням його відносної вологості.

Одним із агротехнічних заходів є мульчування, яке пригнічує ріст бур'янів, зберігає вологу в ґрунті внаслідок зниження випаровування та поверхневого стікання води. Мульча захищає ґрунт від ерозії, поліпшує структуру, збільшує інфільтрацію, вирівнює температурний режим. Під час розкладання мульчі відбувається процес нітрифікації, що забезпечує ґрунт додатковими поживними мінеральними і органічними речовинами. В результаті підвищується врожайність смородини та вихід високоякісного садивного матеріалу зі зниженням затрат на вирощування [1].

Смородина характеризується високою чутливістю до гербіцидів, це вимагає знань та обережності при виборі препаратів, норм, строків та способів їх застосування. Мульчування посідає одне з основних місць серед заходів, які використовують для боротьби з бур'янами. Крім того, мульчування регулює інші чинники, що впливають на рослину: нестача або надлишок тепла, світла, вологості ґрунту, життєдіяльність мікроорганізмів [2].

Існує два види мульчі – неорганічна (поліетиленова плівка, нетканий покривний матеріал, папір і т.д.) і органічна (солома, компост, подрібнені післязбиральні рештки, тирса, хвоя або опале листя деревних культур). Укриття шаром мульчі прикущових смуг зменшує випаровування вологи, захищає корені рослин від підмерзання взимку, поліпшує їх живлення, сприяє покращенню структури ґрунту, підсилює мікробіологічні процеси в ньому.

Попереджує утворення ґрунтової кірки, послаблює добові коливання температури, пригнічує проростання бур'янів [1, 2].

Негативна дія бур'янів особливо посилюється при нестачі якого-небудь необхідного фактору життя рослин. В таких умовах повніше проявляється вища пристосованість бур'янів порівняно з культурними рослинами [4].

Метою роботи було дослідити вплив мульчування на забур'яненість насаджень чорної смородини, встановити ефективність використання мульчуючого матеріалу.

Дослідження проводились на дослідному полі НВЦ БНАУ у 2020-2021 рр. Схема досліджень включала 10 облікових рослин та два види мульчі – агроволокно і солома, контрольним варіантом було утримання прикущових смуг під чорним паром. Повторність досліду 3-разова.

Під час обліку забур'яненості насаджень чорної смородини на контрольних та на замульчованих ділянках було виявлено такі види бур'янів: злинка канадська (*Erigeron canadensis* L.), пирій повзучий (*Elytrigia repens* L.), портулак городній (*Portulaca oleraceae* L.), берізка польова (*Convolvulus arvensis* L.), мишій сизий (*Setaria glauca* L., *Setaria pumila*), лобода біла (*Chenopodium album* L.), зірочник середній, або мокрець (*Stellaria media* L.), грицики звичайні (*Capsella bursa pastoris* L.).

Оцінюючи вплив мульчуючих матеріалів на забур'яненість, встановлено, що кількість бур'янів за варіантами досліду була в межах від 1 до 55 штук / м², висотою від 2 до 13 см (табл. 1).

На контрольному варіанті чорний пар найменше було виявлено грициків звичайних (*Capsella bursa pastoris* L.) – 3 штуки / м² висотою 4-10 см, а найбільше – портулаку городнього (*Portulaca oleraceae* L.) – 20 шт. / м² висотою 2-5 см.

Таблиця 1. Забур'яненість насаджень смородини чорної залежно від типу мульчуючих матеріалів (середнє за 2020-2021 рр.), шт/м²

Назва бур'яну	Кількість рослин на м ²					Висота рослин, см
	всього	однодо льні	дводоль ні	кореневищ ні	коренепаро сткові	
Чорний пар (контроль)						
<i>Setaria glauca</i> L.	55	13				5-10
<i>Portulaca oleraceae</i> L.			20			2-5
<i>Capsella bursa pastoris</i> L.			3			4-10
<i>Elytrigia repens</i> L.		10			10	5-13
<i>Convolvulus arvensis</i> L.				4		4
<i>Erigeron canadensis</i> L.	5		5			5-8

Агроволокно						
Chenopodium album L.	1		1			3-5
Солома						
Chenopodium album L.			1			4-6
Stellaria media L.	3		2			2-4

При мульчуванні агроволокном було відмічено проростання лободи білої (*Chenopodium album* L.) 1 шт / м² висотою 3-5 см.

Ділянки, замульчовані соломою, характеризувалися наявністю лободи білої (*Chenopodium album* L.) 1 шт / м² висотою 4-6 см та зірочника середнього (*Stellaria media* L.) – 2 шт / м² висотою 2-6 см.

Отже, забур'яненість прикущових смуг насаджень смородини чорної залежно від впливу мульчування. Найбільша кількість бур'янів відростає при відсутності мульчуючих матеріалів. При використанні агроволокна у якості мульчуючого матеріалу отримали найкращий результат.

Список використаних джерел

1. V. Laugale, S. Dane, L. Lepse, S. Strautina. Effect of woodchips mulch on performance of eight blackcurrant cultivars. *ActaHortic.*2019.1242.22
2. Постоленко Л.В. Біологічні особливості розвитку смородини чорної залежно від впливу мульчування ґрунту // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Вип. 3 (75). м. Рівне, 2016. с. 121 – 129.
3. Шубенко Л.А.. Укорінення сортів чорної смородини здерев'янілими живцями / IV Міжнародна науково-практична конференція «Стан і перспективи розробки та впровадження ресурсощадних, енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур». 20 листопада 2019 р. м. Дніпро. С. 116.
4. Хміль Є.С., магістр, Шубенко Л.А., Здатність сортів смородини до вегетативного розмноження / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції магістрантів «Інноваційні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві». БНАУ, 21 листопада 2019 року. С 4.